

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Den skattemæssige behandling af visse tilskud til fiskeriet m.v.).

18) Tredje behandling af lovforslag nr. L 72:

Forslag til lov om ændring af forskellige skattelove. (Ændret overgangsbestemmelse for, hvornår enlige kvinder kan få forhøjet personfradrag).

Af Rahbæk Møller (SF) m.fl.

19) Tredje behandling af lovforslag nr. L 124:

Forslag til lov om ændring af skattekontrolløven. (Underretning om løn og renter. Selskabers ansvar ved skønsmæssige ansættelser).

20) Tredje behandling af lovforslag nr. L 125:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Fradragstidspunkt for renteudgifter m.v. og tidspunkt for beskatning af visse renteindtægter).

21) Tredje behandling af lovforslag nr. L 134:

Forslag til lov om omkostningsdækning af udgifter til sagkyndig bistand i skattesager.

Af Bernhard Baunsgaard (RV) m.fl.

22) Tredje behandling af lovforslag nr. L 147:

Forslag til lov om ændring af kildeskatte-loven og skattestyrelsesloven. (Fremrykket årsopgørelse m.v.).

23) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 22:

Forslag til folketingsbeslutning om forbedring af jobskabelsesloven.

Af Lilli Gyldenkilde (SF) m.fl.

24) Anden behandling af lovforslag nr. L 35:

Forslag til lov om betalingskort m.v.

25) Anden behandling af lovforslag nr. L 153:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Ændring af reglerne om børns og unges døgnophold uden for eget hjem).

26) Forhandling om redegørelse nr. R 15:

Miljøministerens redegørelse af 9. maj 1984 om affalds- og sikkerhedsproblemer ved anvendelse af a-kraft i Danmark.

27) Valg af 15 medlemmer til rigsretten og 2 stedfortrædere for hver af disse.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

I skrivelse af g.d. meddeler ministeren for kulturelle anliggender, at hun ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give folketinget en skriftlig

Kulturpolitisk redegørelse.

(Redegørelse nr. R 16).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen vil blive optaget i Folketingstidende.

Redegørelsen vil komme til forhandling onsdag den 23. maj 1984.

Skriftlig redegørelse:

Redegørelse af 17/5 84 om kulturpolitik.

(Redegørelse nr. R 16).

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Det er blevet en tradition, at folketinget med mellemrum får lejlighed til en almindelig drøftelse af det offentliges indsats på det kulturelle område på baggrund af en redegørelse fra kulturministeren.

Allerede dette viser den øgede betydning, kulturpolitikken har fået som led i en samlet regeringspolitik. Også for denne regering er det en selvfølge, at arbejdet på at skabe udfoldelsesmuligheder for kulturlivet skal prioriteres højt.

Trods store økonomiske og sociale problemer oplever det danske kulturliv i disse år en opblomstring, som vi sjældent før har set. Flere mennesker end nogen sinde deltager som aktive, som brugere eller modtagere af kulturelle tilbud i dette ords videste forstand, og det gælder på alle områder, teater, musikliv, museer, idræt, mødevirksomhed, foreningsliv osv.

Den kulturelle aktivitet må bygge på den enkeltes engagement. Samfundets opgave er at skabe forudsætninger for så mange og forskelligartede tilbud og muligheder, at alle interesser kan imødekommes og alle holdnin-

[Ministeren for kulturelle anliggender]

ger og strømninger få udtryksmuligheder. Kun gennem en indsats fra det offentlige side kan dette sikres.

Netop nu er det vigtigere end nogen sinde at fastholde samfundets kulturpolitiske ansvar, fordi vi med sikkerhed ved, at bl.a. den teknologiske udvikling i de kommende år vil skabe et stærkt stigende behov for kulturtilbud.

Der er opgaver, som det er nødvendigt at staten løser, f.eks. støtten til kunstkabelsen og opretholdelsen af de centrale kulturinstitutioner, og der er andre opgaver, hvis løsning må være en forpligtelse for kommunerne. Hvis staten påtager sig at opfylde ønsker om støtte på områder, som naturligt hører under de kommunale instansers ansvar, forringer man mulighederne for, at de centrale opgaver kan blive løst.

Regeringen er ikke på alle punkter og i alle enkeltheder enig i den nærmere udformning, kulturpolitikken har fået i tidligere år. Nogle af de holdninger, der har præget denne politiks gennemførelse, må vi lægge afstand til.

Der har været talt meget om »finkultur« kontra »folkelig kultur« og om »græsrodsbevægelser«, så meget, at det måske har ført til, at man har forsømt at gøre tilstrækkeligt for kvaliteten i kunsten og kulturen og har gjort for lidt for at skabe forbedrede arbejdsforhold for de kunstnere, der har vist, at de kan præstere noget.

Man kan heller ikke undgå at få det indtryk, at for mange af kulturområdets ressourcer har været sat ind på at skabe – og måske især administrere – omfattende tilskudssystemer, hvis opretholdelse næsten synes at være blevet et formål i sig selv. Det kan ikke være meningen, at der omkring de offentlige støtteordninger skal gro et stort bureaukrati op befolket med administratorer, der ofte arbejder under langt bedre og trygkere økonomiske forhold end de kunstnere, ordningerne skulle være til fordel for. Der er i den nuværende situation al mulig grund til at se på, om ikke tingene kan gøres på en enklere og mere rationel måde, så bevillingerne i højere grad kommer de egentlige formål til gode. Det må være indholdet og ikke rammerne, der er det afgørende.

I kulturpolitikken, som den hidtil har været ført, er der desuden områder, der ufortjent er kommet til at stå i skyggen bevil-

lingsmæssigt såvel som i den offentlige debat. Det gælder f.eks. museerne, forskningsbibliotekerne og arkiverne.

Regeringen lægger helt afgørende vægt på, at kulturlivet bliver præget af en mangfoldighed af kulturtilbud, som folk frit kan vælge imellem. Valgfrihed bør herske på alle områder. Ingen bør bestemme, hvad folk »har godt af« at høre og se. Regeringen mener, at man i kulturpolitikken – som på andre områder – roligt kan have tillid til folks sunde dømmekraft.

Beslutning må nu tages om at ophæve Danmarks Radios monopolstilling, som tiden for længst er løbet fra, og vi må gøre det muligt for befolkningen frit at kunne modtage radio og TV i den udstrækning, det er teknisk muligt.

Kvalitet, mangfoldighed og valgfrihed er nøgleordene for regeringens kulturpolitik.

Vi må sikre, at kunstnerne har rimelige vilkår at arbejde under.

Vi må sikre rimelige betingelser for vore store kulturinstitutioner, for museerne, arkiverne og bibliotekerne og for Det kongelige Teater.

Vi må sikre, at alle stadig har adgang til et bredt udbud af dansk og fremmed litteratur.

Vi må sikre vore kulturelle uddannelsesinstitutioner og deres kvalitet.

Såvel regeringens ønske om bedre forhold for disse kulturelle områder som de kulturpolitiske beslutninger, der er truffet i denne folketingsssamling, vil betyde, at det i de kommende år vil være nødvendigt med en vis forøgelse af de kulturelle bevillinger.

Jeg vil herefter nærmere omtale de opgaver, som allerede er under løsning, eller som forestår:

Folkebiblioteker og forskningsbiblioteker. Med den ændrede folkebibliotekslov fra 1983 har kommunerne det fulde ansvar for såvel det kvalitative som det kvantitative niveau for folkebibliotekerne inden for rammerne af biblioteksloven og -bekendtgørelsen. Disse rammer opretholder gratisprincippet og den lige adgang for alle til at bruge biblioteket, men stiller kun absolut krav om bogligt materiale på folkebibliotekerne. Oprettelse og drift af musikbiblioteker er fortsat en frivillig sag for kommunerne.

Som en forudsætning for, at kommunerne kan klare deres opgaver inden for folkebibli-

[Ministeren for kulturelle anliggender]

oteksområdet, må nogle opgaver løses centralt.

Et eksempel herpå er folkebibliotekernes depotbibliotek, som i mange år har haft trænge kår i ringe lokaler på Amager. Depotbiblioteket har derfor fået en merbevilling, der har muliggjort lejemaal i nye lokaler i Ballerup med en tredobling af arealet, og her har biblioteket nu bedre muligheder end før for at udnytte ressourcerne. En arbejdsgruppe skal undersøge, hvorledes vi får en endnu bedre ressourceudnyttelse, eventuelt gennem anvendelse af EDB. Det skal ligeledes undersøges, om kredsen af benyttere kan udvides.

Folkebibliotekernes indvandrersamling har under navnet »Gæstarbejdersamlingen« tidligere været en del af Københavns amts centralbibliotek i Gentofte. Ved den ændrede bibliotekslov er tilskuddet til indvandrersamlingen fordoblet. Samlingen er ved at blive flyttet til depotbibliotekets lokaler, hvor der i hvert fald i en årrække vil være plads til den.

Med den totale decentralisering var det rimeligt at overveje de centrale opgaver på folkebiblioteksområdet. Der er således taget beslutning om, at bibliotekernes oplysningskontor nedlægges pr. 1. juli 1985, således at visse opgaver dog overføres til statsbiblioteket som overcentral for folkebibliotekerne. Bibliotekstilsynet foreslås med noget reduceret personale at skulle samarbejde snævert med et ændret rigsbibliotekarembede.

Nationalbibliografien forudsættes statsfinansieret, så snart der er økonomisk mulighed herfor. Dette skal der forhandles med de kommunale organisationer om.

Forskningsbibliotekernes overordnede struktur har været overvejet i nogen tid. På baggrund af disse overvejelser har ministeriet et forslag til ny struktur under udarbejdelse. Det er hensigten med forslaget at opnå en bedre koordinering af samarbejdet mellem forskningsbibliotekerne indbyrdes og at styrke samarbejdet mellem forskningsbiblioteks- og folkebibliotekssektorerne. Formålet hermed er at udnytte ressourcerne bedre. Der stilles ikke forslag om ændringer i de eksisterende ressortforhold. Jeg håber allerede i denne folketingssamling at kunne fremsende en ansøgning til finansudvalget om gennemførelse af en sådan ny struktur for forskningsbibliotekerne.

Regeringen lægger stor vægt på, at forskningen har så gode vilkår som muligt, og

finder, at f.eks. indførelse af EDB på forskningsbibliotekerne er et skridt i den rigtige retning.

Helt afgørende for forskningsbibliotekernes muligheder for at løse deres opgave er det, at der er bevillinger til at anskaffe den nødvendige litteratur. Derfor har regeringen medvirket til en forøgelse af bogkøbsbevillingerne.

Biblioteksafgift. Ifølge den gældende biblioteksafgiftslov yder staten et beløb til ophavsmænd, hvis værker i bogform eller som lydbøger benyttes i folkebibliotekerne og folkeskolens biblioteker m.v. Det er således ikke alle medier, der udløser biblioteksafgift (f.eks. ikke plader og bånd eller billedkunst). Af optællingsmæssige grunde ydes der heller ikke automatisk biblioteksafgift til flere ophavsmænd til samme værk.

Regeringen vil arbejde for, at disse forhold ændres i forbindelse med den lovrevision, der skal finde sted i folketingssamlingen 1985-86.

Museer. Museerne har i mange år bevilningsmæssigt været forsømt fra statens side.

Det bør der rådes bod på, og det er netop hensigten med det forslag til lov om museer m.v., som er under behandling i folketinget.

Lovforslagets gennemførelse vil medføre, at der tilføres museumsområdet en økonomisk forbedring på 20 mill. kr. på årsbasis.

Med denne nye lov skabes et fælles lovgrundlag for alle museer under kulturministeriet, og der sker en styrkelse af området som helhed ved en afhjælpning af påtrængende økonomiske problemer og ved at fremme samarbejdet mellem museerne. Der er specielt tilsigtet en tættere forbindelse mellem de store statslige museer og de øvrige museer.

Hovedparten af museerne ude over landet opnåede allerede ved ændringen af museumsloven i 1983 væsentlige forbedringer af de statslige driftstilskud.

De forbedringer, som ved lovforslaget søges til de statslige museer, går hovedsageligt til de store centralmuseer, nationalmuseet og statens museum for kunst, dels til en tiltrængt forøgelse af deres almindelige driftsbevillinger, dels til en styrkelse af deres status som centralmuseer for henholdsvis det kulturhistoriske og det kunsthistoriske område.

[Ministeren for kulturelle anliggender]

I denne sammenhæng kan også nævnes, at der ved lovforslaget søges en bevillingsmæssig styrkelse af rigsantikvarembudet til varetagelse af en række vigtige arkæologiske opgaver.

Det er vigtigt, at museerne rustes økonomisk, for det er museerne, der skal indkredse og sikre kulturarven for eftertiden.

Konserveringen af museumssamlingerne er blevet markant forbedret i de senere år takket være øget bevidsthed om betydningen heraf, øgede særbevillinger til konserveringsformål og udbygningen med konserveringsanstalter over store dele af landet. Hertil kommer udvidelse af elevantallet på konservatorskolen, som vil kunne medvirke til afhjælpning af behovet for kvalificeret konserveringspersonale.

Et mangeårigt problem fandt sin løsning, da det lykkedes at skaffe lokaler i Vestindisk Pakhus til den kgl. afstøbningssamling. Pakhuset vil i 1984 blive indrettet til brug for samlingen, og det er hensigten, at den – når den har gennemgået en konservering og restaurering, som nok vil være en årrække – efterhånden skal gøres tilgængelig for offentligheden, i første række som studiesamling.

Et andet stort problem for museerne – auktionsmomsen – er også netop blevet løst gennem en ændring af momsloven, hvorefter statslige eller statsstøttede museer kan få tilbagebetalt den moms, som betales ved køb af museumsgenstande på auktion. Denne ændring vedrørende auktionsmomsen ligestiller museerne med udenlandske købere og kan derfor forhåbentlig i nogen grad være medvirkende til at sikre kulturværdiers forbliven i Danmark.

Dette spørgsmål arbejdes der i øvrigt for tiden med i et udvalg, der bl.a. har til opgave at undersøge mulighederne for at indføre generelle bestemmelser til beskyttelse af kulturværdier i Danmark. Udvalget forventes at afgive betænkning i løbet af i år, og det er mit håb, at man herefter snart kan finde en rimelig løsning på disse problemer.

Billedkunst. Billedkunstens vilkår har igen lang tid været for ringe. På en række forskellige områder inden for billedkunsten er der brug for en indsats med særligt sigte på at støtte kvaliteten i kunsten.

Det har for mig været af væsentlig betydning at kunne give de yngre kunstnere en håndsrækning i den nuværende situation.

Derfor er det glædeligt, at vi på finansloven har fået optaget en bevilling til støtte for fortrinsvis yngre kunstneres udstillingsvirksomhed.

På billedkunstens område generelt kan jeg oplyse, at kunstformidlingsudvalget står ved afslutningen af sit arbejde, således at den trykte betænkning vil foreligge til sommer. Udvalget har gennemarbejdet en række vigtige spørgsmål om billedkunstens vilkår i Danmark. Jeg vil dog være tilbageholdende over for en øget *formidlingsindsats*, såfremt der ikke samtidig kan ske en forbedring af kunstnernes vilkår.

Gennemførelsen af planerne om statens værksteder for kunst og håndværk i Pakhuset Gl. Dok vil være af stor betydning for billedkunstnerisk virksomhed, kunsthåndværk, design og konservering. Der vil blive mulighed for kunstnere for at arbejde i atelierer og fælles værksteder. Kunsthåndværk og design vil i samarbejde med arkitekturcentret få fortrinlige udstillingsmuligheder.

Med virkning fra 1. januar 1984 er der gennemført den for billedkunsten væsentlige beslutning, at der i det statslige byggeri skal afsættes et beløb svarende til 1 pct. af statens byggeudgifter til kunstnerisk udsmykning.

Akademirådet har over for mig rejst spørgsmålet om en forbedring af kvaliteten af nybyggeri. Rådet har stillet en række konkrete forslag, og jeg forhandler for tiden med boligministeren om, hvordan denne sag bedst kan gribes an.

Musik. Efter vedtagelsen af den nye musiklov i 1981 fik vi forøgede midler til musikstøtten. Dette har betydet, at ministeriet i højere grad har kunnet tilgodese påtrængende behov for støtte samt gennemføre nye initiativer. Det har f.eks. været muligt at give musikinformationscentret økonomiske muligheder for at opfylde sit formål, og det er med midler fra musikloven, vi iværksætter planerne om at oprette et konservatorium, der giver undervisning inden for den rytmisk- og improvisationsprægede musiks områder (jazz, beat, rock m.v.).

Der har kunnet ydes øget støtte til orkestre, kor og ensembler, og selv om der endnu er store udækkede behov, er det med tilfredshed, jeg kan konstatere, at der i de seneste år er sket en forbedring af kvaliteten i musiklivet.

[Ministeren for kulturelle anliggender]

Litteratur. Selv om det private bogkøb herhjemme ligger ret højt, er forholdene på bogmarkedet ikke i alle henseender tilfredsstillende.

Der er som bekendt gennemført visse besparelser for bibliotekernes vedkommende. De er beklagelige, men har måske været nødvendige. Jeg vil så stærkt som muligt advare imod, at bibliotekernes besparelser kommer til at ramme bogindkøbene. Det vil svække bogmarkedet og medføre mangler i bibliotekernes bogbestand, som ikke senere kan udbedres.

Litteraturens mange problemer kan ikke løses på én gang.

Jeg mener, at der bør gennemføres en trinvis forbedring af bogens situation, således at de enkeltområder, der er mest nødlidende, f.eks. klassikerudgivelser, børne- og ungdomslitteraturen, lyrik samt oversættelseslitteraturen og oversætternes forhold, gøres til genstand for overvejelse og behandling.

Der er planer om at påbegynde forsøgsordninger allerede i år gennem bevillinger af tipsmidlerne.

Statens Kunstfond. I 1983 blev bevillingen til Statens Kunstfond forhøjet med 5,5 mill. kr. bl.a. i erkendelse af, at fondets rådighedsbeløb, der ikke regelmæssigt justeres, var kommet bagud for udviklingen.

Jeg lægger vægt på, at der tages yderligere initiativer til sikring af selve skabelsen af kunstværker. De forbedringer for de enkelte kunstarter, som jeg har omtalt, skal derfor sammenholdes med, at det er min hensigt at søge gennemført en klækkelig forhøjelse af de rådighedsbeløb, som Statens Kunstfonds tremandsudvalg fordeler.

Det er tanken, at denne forbedring i første række skal anvendes til støtte af kunstnere, der er i gang med en konkret opgave, enten som arbejdsstipendier eller som egentlig projektstøtte til dækning f.eks. af rejse- og materialeudgifter.

Forfatternes og kunstnernes rettigheder og sociale vilkår. Ophavsretsudvalget er i gang med et omfattende arbejde, der sigter på en modernisering og effektivisering af det gældende regelsystem. Regeringen vil i næste folketingsår fremsætte forslag om en revision af denne lovgivning omfattende nogle af de reformforslag, der indtil nu er stillet af udvalget. Det er især udviklingen på de elektroniske mediers område, der gør det nødven-

digt at finde frem til ordninger, der er nemme at administrere, og som samtidig sikrer, at de skabende og udøvende kunstnere reelt kan hævde deres rimelige rettigheder.

I forlængelse af bestræbelserne på at forbedre kunstnernes arbejds- og eksistensmuligheder er der under skatte- og afgiftsministeriet nedsat et udvalg, der skal undersøge, i hvilket omfang der findes skatte- og afgiftsregler, som giver unødvendige forringelser i kunstnernes arbejdsvilkår. Udvalget forventes at fremkomme med forslag om ændringer i sådanne regler.

Det er endvidere regeringens hensigt at tage spørgsmålet om kunstnernes sociale stilling i almindelighed op til overvejelse ud fra den betragtning, at der for flertallet af kunstnerne ikke findes sociale ordninger af forsikringsmæssig og lignende karakter, således som det er tilfældet for de fleste andre befolkningsgrupper.

Teater. På teaterområdet er der netop indgået et bredt forlig om en delrevision af teaterloven.

Forliget indebærer bl.a., at der kan ydes speciel statsstøtte til eksperimenterende virksomhed og andre særlige initiativer ved teatrene, og at staten kan yde særlig støtte til de rejsende teatre.

Endvidere at abonnementsordningen bliver landsdækkende og mere fleksibel. Samtidig etableres en ændret form for ledelse af den teaterbilletformidling, der for tiden finder sted gennem Arte, således at repræsentanter for amtskommuner, kommuner og teatre overtager den overordnede ledelse.

Endelig indebærer forliget en forenkling af reglerne om statsrefusion af kommunale og amtskommunale udgifter til egnsteatre m.v. samt en udvidelse af antallet af teaterådets medlemmer fra 3 til 5.

Det er i forbindelse med arbejdet med delrevisionen konstateret, at der vil være behov for at genoptage arbejdet med en samlet gennemgang af teaterlovgivningen. Dette arbejde skal også omfatte Det kongelige Teaters forhold, og der skal endvidere lægges vægt på en undersøgelse af mulighederne for at sikre, at der på teaterområdet findes tidssvarende uddannelser af høj kvalitet.

Det er derfor min hensigt, at der skal igangsættes et udvalgsarbejde med deltagelse af teaterfolk, der ikke nødvendigvis repræsenterer bestemte interessegrupper, men som

[Ministeren for kulturelle anliggender]

vil kunne foretage en mere fri vurdering af de eksisterende ordningers anvendelighed, herunder om støtteordningerne kan forenkles og tilrettelægges mere fleksibelt.

Det kongelige Teater. Regeringen har som bekendt fastholdt, at den planlagte ny- og ombygning af nationalscenen skulle gennemføres.

Med udgifter på 260 mill. kr. (januar 1984-priser) og byggearbejder, der omfatter i alt 17.000 m², er der tale om den største kulturinvestering gennem mange år. Arbejderne gennemføres under overholdelse af de fastlagte tidsterminer og budgetter.

Gennemførelsen af byggearbejderne indebærer, at der nu etableres de bygningsmæssige rammer, der er en forudsætning for, at der kan ske en smidig og effektiv udnyttelse af samtlige de ressourcer, Det kongelige Teater råder over.

For Nye Scenes vedkommende forbereder teatret udarbejdelse af et forslag med henblik på en renovering af teatrets publikumsrum, når den store ny- og ombygning er færdig. Man regner med, at dette vil kunne gennemføres for et relativt beskedent beløb.

Film/video. Med lov om film i 1982 skete der en væsentlig forbedring af det organisatoriske og økonomiske grundlag for produktionen af danske spillefilm og kortfilm. Der er herved skabt mulighed for en fortsat positiv udvikling på disse områder, og det er mit indtryk, at en sådan udvikling også er i gang.

Den nye filmlov omfatter også video, og der er således skabt lovgivningsmæssigt grundlag for at holde trit med den teknologiske udvikling på området.

På videoområdet har spørgsmålet om den såkaldte videovold og dens skadelige indflydelse på børn og unge været særligt fremme i den offentlige debat. Jeg har i den anledning bedt kulturministeriets arbejdsgruppe om børn og kultur om at tage emnet op med henblik på en hurtig indsats. Resultatet er blevet en landsdækkende kampagne, der ved hjælp af oplysningsmateriale, mærkning af videofilm i samarbejde med videobranchen og med forslag til særligt egnede film giver familien et tilbud om, hvordan man kan få det bedst mulige ud af video sammen med børnene. Det er mit håb, at denne kampagne vil understrege det forhold, at forældrene har det primære ansvar for udviklingen på dette område.

Radio/TV. På radio/TV-området har regeringen fremsat forslag om etablering af et dansk TV 2 og en øget mulighed for modtagelse af nabolandenes programmer og programmer, der overføres over satellit.

Det er regeringens opfattelse, at man med et brud på Danmarks Radios monopol vil kunne fremme kvalitet og fri debat og samtidig muliggøre en øget anvendelse af de kreative kræfter uden for Danmarks Radio. Regeringen lægger desuden vægt på, at danske seere får en valgmulighed, når det gælder modtagelsen af dansk eller danskredigeret TV. Endelig har det været et hovedsynspunkt, at der i et frit samfund ikke bør være begrænsninger i befolkningens adgang til frit at vælge blandt de programmer, som det er teknisk muligt at modtage.

Når mediekommissionen har afgivet sin afsluttende betænkning, vil det blive aktuelt at overveje initiativer med hensyn til spørgsmål som lydradioens forhold, eventuelle ændringer i Danmarks Radios organisationsforhold, spørgsmål vedrørende kabel-TV og spørgsmål vedrørende arkivering af radio- og TV-udsendelser.

Hvad særlig angår arkiveringsspørgsmålet er det, i afventen af en mere omfattende løsning på grundlag af mediekommissionens overvejelser, min hensigt at tage initiativ til foranstaltninger, der i videst muligt omfang kan sikre, at værdifuldt materiale ikke går tabt.

Forsøgsordningen med lokalradio og -TV, der repræsenterer det første egentlige brud på Danmarks Radios monopol, blev som bekendt indledt sidste år og vil udløbe den 31. marts 1986.

Over hele landet har der vist sig at være meget stor interesse for at være med i denne forsøgsordning. Der er givet 136 sendetilladelser, og der har derfor været et godt grundlag for at tilrettelægge ordningen således, at den dækker et meget bredt udsnit af forsøgstyper i overensstemmelse med lovens intentioner.

Det forhold, at der er opstået en række problemer både af programmæssig og økonomisk karakter samt i forbindelse med reklamespørgsmålet, forekommer mig ikke overraskende og illustrerer det berettigede i, at der gennemføres en forsøgsperiode, inden der tages endelig stilling til en permanent ordning på området.

[Ministeren for kulturelle anliggender]

Uddannelsesinstitutioner. Udviklingen på uddannelsesområdet har hidtil gået i retning af en liberalisering af uddannelserne både for så vidt angår optagelse af studerende og fastlæggelse af studiets indhold og form.

Jeg finder det rigtigt, at der først og fremmest søges gennemført en kvalitetsmæssig forbedring af det faglige indhold i uddannelserne.

Hermed vil vi give de studerende et bredere kvalifikationsgrundlag og dermed forbedre beskæftigelsessituationen for de uddannede i såvel den offentlige sektor som i det private erhvervsliv.

På arkitektskolerne og biblioteksskolen er der under hensyn til de usikre beskæftigelsesmuligheder indført adgangsbegrænsning for nye studerende. Men det er min hensigt at søge de nuværende bevillinger på finansloven opretholdt, således at det derigennem bliver muligt at gennemføre kvalitetsmæssige forbedringer af undervisningen.

På arkitektskolerne vil jeg søge gennemført en ny stillingsstruktur, forbedrede muligheder for forskning og indførelse af praktik i undervisningen. For at gøre det muligt for unge kunstnere at kunne dokumentere faglige kvalifikationer og kunstneriske evner vil jeg overveje at indføre afgangsbetømmelse på kunstakademiets billedkunstskoler.

For Danmarks biblioteksskole vil jeg overveje en revision af skolens grunduddannelse, efteruddannelse og forskningsvirksomhed. Specielt efteruddannelsen vil få betydning for elevernes muligheder for at få ansættelse efter endt studium.

Med hensyn til statens teaterskole vil jeg undersøge mulighederne for en indførelse af praktik i undervisningen, og også for denne skole vil jeg overveje at nedsætte antallet af studerende, således at de derved frigivne ressourcer kan benyttes til forbedring af undervisningens kvalitet. Det vil være ønskeligt at få knyttet en elevscene til skolens undervisning.

For de 5 musikkonservatorier er der allerede med virkning fra 1984-85 indført en reform af undervisningen. Der er stor efterspørgsel efter de færdiggudannede elever og altså på dette område ingen arbejdsløshed. Vi bør uddanne så mange kandidater som muligt, og den rationalisering, der er foretaget af den gældende studieordning, indebæ-

rer, at der uden øgede bevillinger kan uddannes flere kandidater.

Idræt. Idrætten er en vigtig del af kultur- og fritidslivet og af kulturministeriets arbejdsområde. Der findes næppe det sted på Danmarkskortet, hvor der ikke er idrætsforeninger, og idrætsforeningernes betydning som udgangspunkt for det lokale fællesliv kan vanskeligt overvurderes. Som legeplads og træningssted, som mødested og igangsætter af lokal aktivitet er idrætsforeningen centralt placeret, og også som underholdning for tilskuere har den uforlignelige kvaliteter.

Folketinget har den 25. april 1984 haft en debat på grundlag af en redegørelse om eliteidræt. Der var i folkettinget bred tilslutning til, at der er et behov for offentlig støtte til løsning af eliteidrætsudøvernes træningsmæssige, økonomiske, uddannelsesmæssige og sociale problemer. Der vil i denne folketingsamling blive søgt fundet en endelig løsning på spørgsmålet om formen for denne støtte.

Denne behandling af eliteidrætsudøvernes situation er ikke udtryk for en formindsket interesse for idrætten i bredden. Den kolossale udvikling, idrætten har gennemlevet de senere år, hvor op imod halvdelen af befolkningen i dag dyrker idræt, har naturligvis stillet store krav også til det offentlige indsats for at skabe gunstige vilkår. Indsatsen for at skabe faciliteter er foregået i kommunerne, hvor der i løbet af de seneste 10-15 år er sket en tredobling i antallet af idrætshaller og svømmehaller.

Ministeriet har et åbent og positivt samarbejde med idrættens organisationer, et samarbejde, som bygger på den holdning, at idrætsorganisationerne er selvstændige og autonome i forhold til staten.

En række problemer, som er væsentlige for den brede idræt, behandles i øjeblikket i et af undervisningsministeren nedsat udvalg til revision af fritidslovens kapitel II. Samtidig er der skabt kontakt mellem skatte- og afgiftsministeriet og idrætsorganisationerne for at undersøge mulighederne for at få løst de problemer, idrætsorganisationerne har på skatteområdet. Resultatet af bl.a. disse drøftelser vil indgå i en redegørelse om idrætten i bredden, som jeg agter at afgive til folkettingen i folketingsåret 1984-85.

Kulturelle aktiviteter i lokalsamfundet. Her i landet har vi en lang og god tradition for, at der lokalt tages kulturelle initiativer, at der

[Ministeren for kulturelle anliggender]

udfolder sig aktiviteter – ofte utraditionelle – som præger hverdagen og gør denne lidt mere farverig.

Det spændende ved disse aktiviteter er ikke mindst deres mangfoldighed, det forhold, at de er forskellige fra by til by, fra egn til egn.

Sådanne aktiviteter skabes af de mange, der frivilligt og ulønnet engagerer sig i dette arbejde. Disse bestræbelser fortjener offentlig støtte, men den bør som oftest være kommunal. Ofte ser man, at selv mindre tilskud virker stimulerende på bestræbelserne og deres resultater.

Det kan i denne forbindelse være naturligt at pege på forsamlingshusene, der har genindtaget en central placering i det kulturelle liv i lokalsamfundet, og på de mange medborgerhuse, der er skudt op rundt omkring i landet. Det er min opfattelse, at sådanne huse skal afspejle det lokale miljø, det er forankret i, og at det økonomiske grundlag for husenes indretning og drift er og fortsat bør være et lokalt anliggende. Også den meget omfattende amatørvirksomhed på de kunstneriske og kulturelle områder fortjener at nævnes i denne sammenhæng. Den støttes delvis af statslige midler, men dog helt overvejende kommunalt.

Det internationale kultursamarbejde. En kulturpolitisk redegørelse ville være mangelfuld, hvis den ikke indeholdt nogle bemærkninger om kultursamarbejdet med udlandet. Dette samarbejde er et væsentligt supplement til det hjemlige kulturliv og medvirkende til at fastholde de mange forbindelser mellem danske og udenlandske institutioner og personer.

Danmark er inddraget i dette samarbejde på forskellig vis, flersidigt og tosidigt. På det flersidige område deltager vi således i arbejdet inden for Europarådet og UNESCO. Efter vedtagelse i folketinget har Danmark sammen med de andre EF-lande endvidere besluttet sig til at etablere en Europafond, der skal beskæftige sig med nogle undervisningsmæssige og kulturelle spørgsmål. Herudover er der på det kulturelle område visse kontakter mellem EF-landene.

Grundlaget for det tosidige kultursamarbejde er først og fremmest de mere end 20 kulturaftaler, Danmark har indgået med andre stater, herunder størsteparten af de europæiske lande.

Den nordiske kulturtraktat danner rammen om det traditionsrige nordiske samarbejde. Dette har bl.a. vist sin styrke ved, at det lykkedes de fem lande at tilrettelægge og gennemføre det fællesnordiske kulturfremstød i USA, Scandinavia Today.

Sideløbende med det fællesnordiske kulturfremstød gennemførte Danmark i lighed med de andre nordiske lande en række kulturindsatser i USA.

En vigtig opgave i den kommende tid bliver at sikre og udbygge de mange kontakter, der blev tilvejebragt med USA under Scandinavia Today-arrangementet.

De rent danske indsatser under kulturfremstødet blev tilrettelagt og gennemført af det kulturministerielle kultureksportudvalg. Efter at have afgivet rapport om forløbet af Scandinavia Today har udvalget med ny formand og en noget ændret medlemssammensætning nu genoptaget sin oprindelige arbejdsopgave. Denne består bl.a. i at undersøge mulighederne for en effektivisering af den kulturformidlende indsats over for udlandet. Som led heri må udvalget bl.a. vurdere koordinationen mellem de implicerede organer her i landet og med institutioner og personer i udlandet såsom de danske ambassader, de danske lektorer og Det Danske Selskabs udsendinge.

Et konstant tilbagevendende problem i samarbejdet over grænserne er betalingen af forsikringspræmier for større udenlandske udstillinger, som vises her i landet. Præmien for disse forsikringer har efterhånden antaget en størrelse, som det enkelte udstillingssted, typisk et museum, ingen mulighed har for at betale over de ordinære udstillingsbudgetter.

I det fremsatte forslag til ny museumslov er der søgt at råde bod herpå gennem en bestemmelse, der åbner mulighed for, at staten i visse tilfælde påtager sig den forsikringsmæssige risiko inden for bestemte grænser og på særlige vilkår, herunder naturligvis, at de optimale sikkerhedshensyn er tilgodeset i hvert enkelt tilfælde.

I øvrigt kan der være grund til at fremhæve, at staten jo ikke er alene om at knytte de kulturelle forbindelser over grænserne. Mange kommuner støtter på forskellig vis lokale initiativer, der går ud på kulturelt samarbejde med andre lande, måske specielt inden for ungdoms- og idrætsarbejdet.

Til afslutning et par ord om de økonomiske vilkår, kulturministeriet arbejder under.

[Ministeren for kulturelle anliggender]

Som led i regeringens budgetreform er der med folketingets tilslutning fastsat totalrammer for alle ministerier. Det indebærer, at merudgifter til nye initiativer må modsvares af besparelser andetsteds inden for rammerne. Efter den dagsorden, der den 3. maj 1983 blev vedtaget af et flertal i folketinget, er kulturministeriet imidlertid i 1984 og også i de følgende finansår for første gang i mange år i den særlige situation ikke at være omfattet af de generelle besparelser, som pålægges ministerierne.

Som nævnt i indledningen er det herudover hensigten i de nærmeste år at søge en vis udvidelse af kulturministeriets bevillingsramme.

Omprioriteringer inden for ministeriets ramme må dog til stadighed kunne foregå; man må kunne nedprioritere virksomhed, som tiden er løbet fra, for at kunne udvide eksisterende og iværksætte nye initiativer.

Regeringen har i øvrigt fuld tiltro til, at de kommunale politikere, som – inden for deres virkeområde – har bidraget så væsentligt til at skabe gode vilkår for den kulturelle udvikling, vil fortsætte arbejdet med sigte herpå. De kender bedst de lokale ønsker og behov og kan selv ved små omprioriteringer inden for den kommunale økonomis ramme gøre meget for at sikre et rigt kulturliv, der spænder over hele det vide felt, som er kulturens.

Regeringen ønsker endelig at understrege, at det ville være vanskeligt for staten og kommunerne at leve op til deres forpligtelser til at sikre mangfoldigheden i kulturlivet, hvis det ikke lykkeligvis var sådan, at der på vigtige delområder blev ydet en meget betydelig støtte fra private fonde, erhvervsvirksomheder og enkeltpersoner. Sådan har det været i lang tid i Danmark. Tænk blot på, hvad billedkunsten skylder Ny Carlsbergfondet. Det er glædeligt at kunne konstatere, at meget tyder på, at der i erhvervslivet er en stigende interesse for at gøre en indsats på det kulturelle område.

Samtykke til behandling:

Formanden:

Den under punkt 12 på dagsordenen opførte sag kan, da tillægsbetænkningen først er afgivet i går, kun med tingets samtykke

behandles i dette møde, men hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 18:

Forespørgsel til udenrigsministeren [om regeringens syn på EF-politikken for de kommende fem år].

Af Gade (SF) og Albrechtsen (VS).
(Forespørgslen anmeldt 11/5 84).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 19:

Forespørgsel til statsministeren [om den indenrigs- og udenrigspolitiske situation].

Af Anker Jørgensen (S), Knud Østergaard (KF), Ivar Hansen (V), Ebba Strange (SF), Niels Helveg Petersen (RV), Nør Christensen (CD), Dohrmann (FP), Albrechtsen (VS), Steffensen (KrF) og Maisted (FD).

(Forespørgslen anmeldt 11/5 84).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Tredje behandling af lovforslag nr. L 164:

Forslag til lov om ændring af lov om begrænsning af lønstigninger og om ændring af takt- og dyrtidsregulering m.v. (Fortsat ændring af dyrtidsregulering).

(Fremsat 26/4 84. Første behandling 2/5 84. Betænkning 10/5 84. Anden behandling 15/5 84).